

Agenda voor het gesprek met de wethouder sociaal domein.

Over de effecten van de 3 decentralisaties + scheiden wonen & zorg op sociaal wonen

Corporaties huisvesten een brede groep mensen, waaronder ook kwetsbare mensen. De combinatie van het scheiden van wonen en zorg, bezuinigen in het sociaal domein¹ en de afname van de betaalbare voorraad leidt tot een toename van kwetsbare mensen in een kleinere voorraad sociale huurwoningen. Dat gaan onze huurders merken. “Meer met minder” vraagt om intensieve en creatieve samenwerking vanuit vertrouwen tussen corporaties, gemeentes, andere maatschappelijke partners en bovenal burgers in een nieuwe werkelijkheid waarvan alleen de contouren nog helder zijn. De wethouder die verantwoordelijk is voor het sociaal domein wordt een belangrijke gesprekspartner. Wat hebben corporaties met hem te bespreken?

1. Welke kansen zien we?

Gemeenten gaan lokaal aan de slag, vanuit een integrale en buurtgerichte aanpak. Bijvoorbeeld in sociale wijkteams². Dit sluit goed aan bij de leefwereld van bewoners. We sluiten daar als corporaties graag op aan. Samen zien we meer. Wie heeft er extra aandacht en ondersteuning nodig in de buurt? Maar ook: welke bewoners kunnen bijdragen aan het bieden van aandacht en ondersteuning?

Door het afbouwen van de verzorgingsstaat is er minder geld en werkt de oude vertrouwde, verkokerde manier van werken simpelweg niet meer. Er ontstaat ruimte voor nieuwe vormen van samenwerking, creativiteit en bewonersinitiatief. Bijvoorbeeld vormen van zelfbeheer, maar ook burenhulp. We stimuleren zelfredzaamheid en faciliteren “samenredzaamheid” door de behoeften en mogelijkheden van onze bewoners te achterhalen. We geven hier en daar een zetje om vraag en aanbod samen te brengen. Waar nodig ondersteunen we met kennis, contacten en materialen. Dit vraagt flexibiliteit van professionals.

Toenemende digitalisering biedt nieuwe kansen voor ontmoeting en zorg op maat. Door onze kennis over wat er bij mensen speelt in cijfers en verhalen te combineren met die van anderen kunnen we sneller en beter overzien wat er aan de hand is, waardoor we actiever en gericht kunnen handelen. Dat vereist ook zorgvuldig handelen en een juiste balans tussen privacybescherming en bemoeizorg. Een voorbeeld is de multidisciplinaire samenwerking in buurtregie, waar leefbaarheidsclubs vanuit verschillende kanten worden benaderd om te komen tot een integrale oplossing.

Er is een overmaat aan maatschappelijk vastgoed. Verzorgingshuizen, scholen, kerken etc. Dat kan slim ingezet worden in het sociaal domein, waarin feitelijk en mentaal eigenaarschap belangrijk is. Hier en daar worden daar inspirerende oplossingen van gevonden, waarbij ook vaak bewoners zelf een belangrijke rol spelen. Een voorbeeld is het eigenbeheer van wijkcentra, waarvoor nieuwe, creatieve business modellen worden gevonden buiten de gebaande paden. Belangrijk is dat de opzet flexibel is en makkelijk kan meebewegen met de lokale behoefte.

2. Welke aandachtspunten zien we?

Langer zelfstandig wonen lijkt een ideaal, maar we zien dat eenzaamheid en soms verloedering en verwaarlozing toenemen. Er wordt een fors beroep gedaan op het eigen netwerk van burgers. Maar niet alle mensen beschikken daarover, zeker in de sociale huisvesting zijn relatief veel mensen

¹ 3 decentralisaties: maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en werk.

² Meer over de kansen en aandachtspunten van sociale wijkteams: Burgerkracht in de wijk. Nico de Boer en Jos van der Lans, Platform31, september 2013

kwetsbaar. De uitdaging is om dit te signaleren en gericht door te verwijzen. We kunnen een ontmoetingsnetwerk in de stad ontwikkelen samen met gemeente, zorg en welzijn. We zien graag dat welzijns- en zorgprofessionals werken aan het sociale netwerk van vereenzamende mensen. Ga daarbij uit van wat mensen wél kunnen..

Het aanbesteden van welzijn en zorg kan leiden tot een sterke focus op prijs. Kwaliteit en continuïteit moeten wel geborgd zijn. In de Scandinavische landen is 20 jaar ervaring opgedaan met decentralisaties. Het biedt inspiratie hoe kwaliteit, continuïteit en zorggarantie kunnen worden gecombineerd met budgetbeheersing: prijs en budget staan vast, wachtlijsten zijn verboden en verplichte overname van personeel ten behoeve van “vertrouwd gezicht” aan het bed.

3. Wat hebben we als corporaties te bieden voor het sociaal domein?

Naast onze kerntaak om een brede groep mensen met beperkt inkomen betaalbaar te huisvesten, onderscheiden we voor ons zelf een aantal taken in het sociaal domein:

- Signalering van problemen achter de voordeur, en waar mogelijk gerichte doorverwijzing. Hier hebben we al veel ervaring mee. Maar daar kunnen we nog wel een professionaliseringsslag in maken: signaleringstraining van medewerkers, betere bundeling door registratie, aannemers hierop contracteren.
- Huisvesting van mensen die een stap maken naar zelfstandig wonen. Dat vraagt wel steeds meer aandacht, de opnamecapaciteit kent grenzen.
- Onderdak bieden aan zorg- en welzijnsstructuur in de vorm van maatschappelijk vastgoed (kleinschalig, op buurniveau).

4. Wat hebben wij als corporaties van de gemeenten nodig in het sociaal domein?

- Een duidelijke visie en regiefunctie van de gemeente binnen het sociaal domein, en op basis hiervan heldere afspraken over de rolverdeling tussen en het mandaat van maatschappelijke organisaties. Zorg voor een goede evaluatie van afspraken.
- Onafhankelijke en integrale toekenning van zorg en begeleiding. Bij de uitvoering dient de bewoner zoveel mogelijk aan het roer te staan.
- Focus op kwantiteit, maar bovenal op kwaliteit en continuïteit van begeleiding en zorg. Dit biedt rust en duidelijkheid voor zowel de cliënt als zijn omgeving.
- Duurzame woonzorgarrangementen, aangezien investeringen op dit terrein een langjarig karakter hebben.

5. Hoe geven we dit vorm?

Graag maken we prestatieafspraken waarin corporaties de gemeenten garanties bieden over de bijdrage van corporaties aan de opgave van gemeenten. Door het sociaal domein integraal onderdeel te maken van deze prestatieafspraken, is een gemeente gegarandeerd van goede en betaalbare huisvesting voor kwetsbare mensen, en de corporatie van zorg en begeleiding waar huurders dat nodig hebben. Prestatieafspraken zijn per definitie lokaal gekleurd, en afhankelijk van de mogelijkheden van lokale partijen. We gaan dan ook graag met gemeente en bewonersvertegenwoordiging het gesprek aan om de lokale opgave te verkennen, en te bekijken waar we gezamenlijk “meer met minder” kunnen bereiken.

Meer informatie:

www.corpovenista.nl > Programma > Nieuwe rol gemeenten